

ענין האושפיון קדישין

8 בסוכות תשבו שבעת ימים וגו' למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים. איתא בזה"ק (ח"ג קג): כשעתא דבר נש יתיב במדורא דא צלא דמהימנותא, שכנתא פרסא גרפהא עלי' מלעילא, ואברהם וחמשה צדיקיא אחרנין ורוד מלכא שויין מדוריהון עמי' וכו' ובעי בר נש למחרי בכל יומא רימא באנפין נהירין באושפיון אלין דשריין עמי'. יש לבאר מדוע דוקא בסוכות יורד הקב"ה ושכינתו ופורש כנפיו על ישראל, והשבעה רועים יורדים לסוכתו של יהודי, שהוא ענין מיוחד של מצוה כדוגמתו בשאר הרגלים.

ויו"ל דהנה כל שנה היא יחידה בפני עצמה בכריאה, ויש בה התחדשות הבריאה, ובכל שנה נכללים בפרטות, כל עניני כללות בריאת העולם. וזה ענין התחדשות המלוכה ובחי' הכרתו ית"ש שיש בכל ר"ה. גם כריתת הברית בין הקב"ה וישראל

מתחדשת בכל שנה ושנה, כמ"ד אתם נצבים היום (המרמו לר"ה יומא דרינא) כולכם לפני ה' וגו' לעברך כבירת ה"א, שהכל הוא מחמת התחדשות הבריאה שבכל שנה מחדש. והנה כאשר נכחו ישראל להיות העם הנבחר להשי"ת בהוציא אותם מארץ מצרים, אז בסוכות הושבתי את בני ישראל.

דהיינו שהיתה עליהם שמירה עליונה של עניי כבוד, וכמ"ש וה' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן ולילה בעמוד אש, שבכל העתים היתה עליהם שמירה עליונה מחץ יעוף יומם ומדבר באופל הילוך. וזה דאיתא בזה"ק שדור מובחר כזה כדור המדבר לא ה' מעולם ולא יהי' עוד, לפי שהיתה עליהם השמירה העליונה של עניי הכבוד, כאשר הקב"ה שמר עליהם

מכל משמר בעת התהוותם לעם הנבחר. והענין הזה הוא נצחי, שבכל שנה כאשר הבריאה מתחדשת ומתחדשת גם הבחירה של עם ישראל בתורת העם הנבחר, גם השמירה העליונה שהקב"ה שומר על ישראל בעת התהוותם לעם הנבחר חוזרת ומתחדשת במצות הסוכה. שאין הסוכה זכרון בעלמא על נס שהי' בעבר, שהרי כמה וכמה נסים גדולים נעשו לישראל, כמו הבאר והמן ועוד, ולא נקבעו לזכרם חגים ומצוות, אלא שענין עניי הכבוד הוא נצחי ועי'

10 ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת חמרים וענף עץ עבות וערבי נחל ושמתם לפני ה' א (ויקרא כג). ובמדרש (ויק"ר ל. יד) רבי מני פתח כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, לא נאמר פסוק זה אלא בשביל לולב, השרדה של לולב דומה לשרדה של אדם וההדר דומה לעין וערכה דומה לפה והאתרוג דומה ללב, אמר דוד אין בכל האברים גדול מאלו שהן שקולין כנגד כל הגוף, הוי כל עצמותי תאמרנה. ע"כ. והיינו שהד' מינים שהם נגד האברים העיקריים

11 שבהם נכללו בהם כל עצמותי ועל ידם כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. ויש להבחין השייכות המיוחדת של מצוה זו לחג הסוכות. כן צ"ב הא דמשמע מהי' שעי' מצוה זו יגיעו לושמתם לפני ה' א, שיש כאן ענין מיוחד של שמחה ע"י נטילת ד' מינים.

12 והביאור דהנה איתא בתורת אבות שיעקר העבודה בימים הנוראים לאמלוכי קוב"ה על כל אבר ואבר דילי, והנה עבודה זו היא גם בחג הסוכות, אלא בימים הנוראים העבודה היא במדת היראה, שמתוך כך מבטל את כל האברים להשי"ת, ואילו בסוכות היא מתוך אהבה. ומרומז במאמ"כ ולקחתם לכם ביום הראשון וגו', יום הראשון הוא כנגד מדת החסד

13 מדרתו של אברהם אבינו ע"ה שהיא מדת אהבה, דהיינו שמתוך מדת אהבה ישעבר את כל האברים להשי"ת. שאם במשך כל השנה אינו יכול להגיע לזה.

9

9 מתחדש בכל שנה עולם התיקון ע"י שבעת הרועים, הם המה האושפיון קדישין הבאים בחג הסוכות לסוכתם של ישראל, להמשיך את תקון המדות.

וכמו בכלל כן בפרט. כל ענין התחדשות הבריאה שייך גם בפרטות לכל איש יהודי בכל שנה בתקופה הזאת. הישיבה בסוכה היא לאחר הימים הנוראים, בהם מתחיל אצל כל יהודי עולם התיקון, וכאשר מתחיל עולם התיקון נותנים לו את הכוחות העליונים של שבעת הרועים המסייעין לכל הבא ליטור להקים

10 מחדש את עולם התיקון. נמצא שבעת הזאת של התחדשות הבריאה, נותנים ליהודי משמים את כל ההארות העליונות, הן אלו שע"י עצם המצוה של סוכה הממשיכה את השמירה העליונה, והן אלו של עולם התיקון ע"י האושפיון עלאין שבעת הרועים.

עו"ל בטעם הדבר שהאושפיון הק' באים דוקא בחג הסוכות, ומדוע אינם באים בשאר הי"ט פסח ושבעות, או בכל שבת. דמכיון שהם שרויים בעולמות העליונים בקדושה עילאית כ"כ אינם יכולין לרדת ממדרגתם הרמה להשפיל עצמם ולירד לזה העולם, ורק בסוכות שאירי הסוכה הוא מהעולמות העליונים שלא מעלמא הדין, כמו שנתבאר לעיל

11 שע"י הסוכה ממשיך איש יהודי קדושה אליו מהעולמות העליונים ומתוך כך שורה הקדושה על עצם הסוכה, וזה ג"כ הטעם של דיני הקדושה המיוחדים שיש בסוכה כיון שנעשית למקום קודש קדשים, ע"כ יכולים אז האבות הק' ושבעת הרועים לבוא אל הסוכה.

12 והקדמוני, לפי שז' עממין הם כנגד ז' המדות, ולפי ששבעת הרועים תיקנו כבר את ז' המדות והביאו לעולם התיקון ירשו זרעם ישראל בזכותם את ארץ ז' עממין שהם כנגד ז' מדות אחרונות. אמנם הקניני הקניני הדימוני, שהם כנגד ג' מדות הראשונות חכמה בינה ודעת, אותם לא תיקנו שבעת הרועים ולכן לא ירשום ישראל. רק כשיתגלה מלך המשיח, שהוא יתקן את ג' הראשונות, כמ"ד ונחה עליו רוח

13 ה' רוח חכמה ובינה וגו' רוח דעת ויראת ה', אז יקבלו ישראל גם את הקניני הקניני והקדמוני. וע"פ האמור ששבעת הרועים הביאו לעולם התיקון, הנה בזמן שיש התחדשות הבריאה ויורדת שמירה עליונה על איש יהודי, בעת שיושב בסוכה והקב"ה ככבודו ובעצמו פורש כנפיו עליו, כנשר יעיר קנו על גזוליו ירחף, כאימא דמטככא על בניא, הרי יחד עם זה

14 וידע איניש בנפשי' אין שהוא בבחי' עונותיכם חקוקים על, עצמותיכם, הנה בחג הסוכות שהוא לאחר הימים הנוראים והיום הקדוש, אשר ביום הזה יהודי נטהר לגמרי כמ"ש יכפר עליכם לטהר אתכם וגו', בוראי מסולל הוא להשיג את המדרגה הזאת שכל עצמותיו תאמרנה ה' מי כמוך. וזו הכוונה העליונה של ד' מינים, אשר על ידם כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, שכמו בימים נוראים כך בחג הסוכות ישעבר איש יהודי את כל אבריו להשי"ת

15 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

16 וידע איניש בנפשי' אין שהוא בבחי' עונותיכם חקוקים על, עצמותיכם, הנה בחג הסוכות שהוא לאחר הימים הנוראים והיום הקדוש, אשר ביום הזה יהודי נטהר לגמרי כמ"ש יכפר עליכם לטהר אתכם וגו', בוראי מסולל הוא להשיג את המדרגה הזאת שכל עצמותיו תאמרנה ה' מי כמוך. וזו הכוונה העליונה של ד' מינים, אשר על ידם כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, שכמו בימים נוראים כך בחג הסוכות ישעבר איש יהודי את כל אבריו להשי"ת

17 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

18 וידע איניש בנפשי' אין שהוא בבחי' עונותיכם חקוקים על, עצמותיכם, הנה בחג הסוכות שהוא לאחר הימים הנוראים והיום הקדוש, אשר ביום הזה יהודי נטהר לגמרי כמ"ש יכפר עליכם לטהר אתכם וגו', בוראי מסולל הוא להשיג את המדרגה הזאת שכל עצמותיו תאמרנה ה' מי כמוך. וזו הכוונה העליונה של ד' מינים, אשר על ידם כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, שכמו בימים נוראים כך בחג הסוכות ישעבר איש יהודי את כל אבריו להשי"ת

19 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

20 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

21 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

22 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

23 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

24 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

25 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

26 ועי"ז ושמתם לפני ה' א, כי כאשר יהודי מבטל להשי"ת את כל אבריו מתוך אהבת ה', מתקיים בו או תתענג על ה', הוא התענוג הגדול ביותר מכל התענוגים שבעולם, ומתוך כך ושמתם לפני ה' א, ועפ"ז יתבאר מ"ש בתורת אבות עה"פ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו, לחמך רומז על עניני תאוות הלחם אשר הוא אוכל, ובחג הסוכות שהוא על פני המים פי' שנידונין בו על המים, עליו להתקדש בענין זה, כי ברוב הימים תמצאנו, שע"י בכל השנה ימצא את הברכה במדה זו. ולכאוי מה שייך ענין זה לחג הסוכות. אלא כאמור שזו עבודת ד' המינים שהם כנגד האברים דשייכין לתאוות הלחם, ההרס והאתרוג נגד העין ורואה והלב חומד, הלולב כנגד השרדה, וכדאיתא שהשרדה היא כנגד מדת יסוד שהיא המקשרת את מח הדעת עם

סוכות

ושמחתם לפני ה' אלקיכם

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. מאחז"ל (תנחומא) ראשון לחשבון עונות. וצ"ב מדוע נכתב ענין זה דוקא פה. מה הקשר בין ראשון לחשבון עונות למצות ד' מינים. כן צ"ב מד"כ ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים, מדוע נאמר ענין השמחה דוקא כמצוה זו, הרי בכל מצוה יש ענין שמחה של מצוה, והגה"ק ר' חיים ויטאל כותב (הקדמת שער המצות) שהשמחה של מצוה היא העיקר והשוש"ל בכל המצוות כמ"ד תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה, ובספר עבודת הקודש איתא. שעיקר שכו המצוה הוא על השמחה של מצוה. יותר מאשר על עצם קיום המצוה. וא"כ מדוע דוקא כמצוה זו נאמר ושמחתם לפני ה' א"כ גם יש להתכונן בעצם ענין חג הסוכות, שנקרא זמן שמחתנו, והוא מקור השמחה לכל השנה, יתר על כל המועדים, אף שגם בהם יש מצוה והיית אף שמח, ומה יחודו.

ויהי לענין הקדס ביאור השייכות של חג הסוכות עם יום הכיפורים, שהוא לאחר שהקב"ה נתן מתנה לישראל ביוה"כ"פ אשר יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם, והנותן בעין יפה הוא נותן, לא רק כפרה על העבר אלא גם עזרה לעתיד לכל ישובו עוד לכסלה, ומרומז בפי' כי ביום הזה יכפר עליכם היינו על העבר, לטהר אתכם היינו לקראת העתיד לזכך ולטהר איש יהודי, שהקב"ה נותן לו את הכלים והתנאים לטהר עצמו שלא יחטא עוד. וזה תפקיד הימים הק' הבאים לאחר יוה"כ"פ, להעמיק ולחזק את תשובתו שיחזיק בה מעמד מכאן ולהבא, ותחילתם כד' הימים שבין יוה"כ"פ לחג הסוכות שאין בהם חשבון עונות והם עדיין בכחי' ימי מחילה. אח"כ בראשון לחשבון עונות מיד הקב"ה נותן לנו את מצוה ד' מינים שענינה להכניס כל מהותו של איש יהודי בגבול הקדושה, כמאחז"ל במדבר שד' מינים הם כנגד ד' חלקי האדם, שכל הלולב מטהר את כל קומת האדם, האתרוג הדומה ללב מטהר את תשוקת הלב, וכן ההדס הדומה לעינים והערבה הדומה

לשפתים, והם מקיפים את כל חלקי הגוף ומטהרים את כל האברים, וכסוים דברי המדרש הה"ד כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, שהקב"ה נותן בזה כח ליהודי אחרי יוה"כ"פ שמהיום והלאה יוכל להתרומם ולהיות ברי' חדשה. וזה גם ענין מצות סוכה שנתן לנו הקב"ה אחר יוה"כ"פ, שמיד בצאתו מיוה"כ"פ מוצא איש יהודי א"ע מוקף במצות סוכה שהיא כחי' יחביאנו צל ידו תחת כנפי השכינה.

וזה גם ענין זמן שמחתנו, שהקב"ה נותן אז ליהודי את המציאות של שמחתם לפני ה' אלקיכם, ואף שאמנם בכל המצוות כח השמחה של מצוה היא הנשמה של המצוה, אבל בחג הסוכות הרי זו מתנה מיוחדת של שמחתם לפני ה' א"כ אשר האדם מישראל מסוגל אז להגיע לשלימות השמחה הראוי' ע"י קיום מצוות החג שעיקר מצותן היא השמחה של מצוה. והיינו שזה ג"כ מהתנאים המיוחדים שהקב"ה נותן ליהודי ממחרת יוה"כ"פ כבדי שיחזיק מעמד בתשובתו אף בעתיד ע"י כח השמחה. וכדאיתא ממרן הס"ק מסלונים ז"ע (בס' באר אברהם לקוטי שושנים כסופו) שמדת השמחה של אדם השמח בחלקו תמיד היא מדה כללית, שאינה מדה פרטית כשאר המדות אלא כוללת כל המדות, ונפלאות היא פועלת בלב האדם, ומביאתו לעוה"ז ולעוה"ב, ומונה שם עוד הרבה דרגות רוחניות שמדת השמחה מביאתו לכולן, וכן אמרו רבוה"ק ז"ע, כי בשמחה תצאון, שבכח השמחה יכול יהודי לצאת מכל חלקי הרע המושרשים באדם, ובשלום תוכלון, מכח זה תגיעו לשלימות. וכתורת אבות איתא, שבכח מדת השמחה שיהודי מרוצה ושמח בהנהגת הבורא, אזי מדה כנגד מדה מרוצה הקב"ה מהתנהגותו הוא, ומאחר שמדת השמחה היא פועלת ונפלאות כ"כ בלב האדם כנ"ל, שמביאתו לעוה"ז ולעוה"ב וכו', ע"כ נתן לנו השי"ת מתנה אחרי יוה"כ"פ את ענין ושמחתם לפני ה' א"ע ע"י שיוסיף ויתן בנו כח לעתיד.

7. מניח את הסוכה אחר יום כיפור? שהאמונה צריכה להיות אצל איש יהודי בכחי' דרך אמונה בחרתי, וע"ד שכארנו במק"א שיש ענינים שהם בכחי' מזון הנצרך לאדם לקיומו, ואעפ"כ זמן מסוים יכול להתקיים בלעדיהם, אבל האמונה היא כאור לנשימה שבכלל א"א לחיות בלעדי, ועל כל צעד ושעל צריך לחיות עם אמונה כדי שיוכל להתקיים. לאור הדברים אפשר לומר עוד בפי' משפטי' שויתי, שהוא ענין המתקת הדינים, שמשותרים כל הדינים לטובה. אימת ששורים ח"ו דינים על יהודי, אם דרך אמונה בחרתי, שהאמונה היא דרך חייו, ע"י משפטי' שויתי, נמתקים מעליו כל הדינים. וע"כ נתן הקב"ה לישראל את חג הסוכות אחרי הימים הנוראים, בתקופת ימי הדין הנמשכים עד שמיני עצרת זמן החתימה, כדי שע"י החג הק' הזה ימשיך בהירות האמונה, וע"י יתקיים בו משפטי' שויתי ויומתקו כל הדינים. כי דרך אמונה היא הכח החזק ביותר להתמתק הדינים. וכדברי הזהר שע"י הסוכה ניצול מכל המקטרגים לגמרי. שכל כמה שירושב יותר בסוכה, אוכל בסוכה וישן בסוכה נושם את האוירה הק' של הסוכה, מחדיר יותר בקרבו בהירות האמונה עד שתהי' דרך חייו. והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו נתן שיהי' גמר החתימה לטובה אחרי חג הסוכות, שגם אם אינו יכול להגיע לתשובה הראוי', וע"ד מאמר הה"ק ר' זושא ז"ע וואס

3. וזה מאמר מרן הס"ק מלכו"ב ז"ע, וחג האסיף תקופת השנה, מהחג הק' הזה מסוגל יהודי לאסוף כח ותקיפות בעבודת ה' לכל השנה. והביאור לפי שבחג הק' הזה כאמור יש ליהודי את כח הסוכה שהיא אור מקיף, ואת כח הדי' מינים שהם אור פנימי המטהרים את כל חלקי האדם ואבריו עד שכל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, ויש לו את כח השמחה של זמן שמחתנו ושמחת בית השואבה שכל מי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מימיו, שזה כח השמחה אשר ישראל מרוצים ושמחים בהקב"ה והקב"ה מרוצה ושמח עם ישראל. כל אלו הענינים מסייעים ליהודי ונותנים לו תקיפות וחיוזק בעבודת ה' לכל השנה, וכל זה בכלל המתנה שהקב"ה נותן ליהודי בטהרת יוה"כ"פ לימים הבאים, שלא יפול מיוה"כ"פ אל חלל ירק, אלא מיד יש לו את ד' הימים הק' שבין יוה"כ"פ לסוכות שהם ימים של גודל אהבת הסוכות ומצותיו הנותנים ליהודי כח ותקיפות להתמיד בתשובתו ולהחזיק בעבודת ה' כל השנה.

4. וכיאר הענין שהחג הק' הזה זמן שמחתנו ביחוד, זמן המסוגל במיוחד להגיע לשמחה שלמה, כי הזמן גרמא אחרי יוה"כ"פ שבו נטהר יהודי מכל חטאתיו. כל זמן שיהודי מלא עונות אין החלק א' ממעל שבו מניח לו לשמוח, ואף כשרוצה לשמוח איננו מצליח לעורר בנפשו את השמחה, ובעצמו אין הוא יודע למה ומדוע, אך הסיבה האמיתית לכך מפני שבפנימיות נפשו הוא מדוכא על שמרגיש עצמו כ"כ רחוק מהשי"ת, אבל אחרי יוה"כ"פ שביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם, ע"כ אז הוא זמן שמחתנו, עכשיו מסוגל יהודי להתנער מכל דאגות עניני עוה"ז ולהתרומם להשי"ת, וממילא יכול הוא אז לשמוח. וכן בכח מצוה ד' מינים, המטהרים את כל קומת איש יהודי בכל אבריו, נעשה מסוגל להרגיש כראוי את השמחה בשלימות.

5. ווייסט דען זושא וואס תשובה איז, וכ"ש וק"ו מה נענה אנן אבתרי, מה יודעים אנו מה זה ר"ה ויו"כ ומה מכינים אנו בתשובה, אבל כח האמונה שייך כאמור לכל יהודי באשר הוא, וע"י חג הסוכות חג האמונה יוכל לזכות לגח"ט. עוד י"ל מדוע שייך חג הסוכות דוקא לתקופה זו. הדנה מצינו אשר בעת שיצאו ישראל ממצרים נאמר (שמות יד) וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם כל סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו, והיינו שכל כוחות הקליפה רדפו אחריהם, כי כן היא דרך הקליפה שאחרי שיוצאים חלקי הקדושה מרשותם ונפרדים מהם הרי הם מתגברים ביותר להשיבם לרשותם, ולכן הגינם השי"ת בעניי הכבוד, כדי שלא יוכלו הקליפ' להתקרב למחנה ישראל, ועל ידי זה זכו ישראל במדבר להיות דור דעה ולהגיע למדרגות נשגבות ביותר, כדאיתא שבמשך כל המ' שנה שהיו במדבר היו בקדושה עילאית עד שלא נכשלו בשום מקרים ושומאה ח"ו, והכל מכח עניי הכבוד שענינם אמונה, שכנגד האמונה לא יכול שום כח בעולם. וענין זה שייך אצל כל יהודי אחרי הימים הנוראים, אשר בהם רחץ ונטהר מטומאותיו וכל מהותו נתעדרה, ומיד יש התגברות הס"טא כנגדו, לכן נתן הקב"ה את חג הסוכות לסוכך ולהגן עליו ע"י כח אמונה.